

Котенко Т.Ю.

АЛКОГОЛІЗМ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

м. Київ, вул. Героїв Оборони 15, 01001

Kotenko T.Y.

ALCOHOLISM AS A SOCIAL PROBLEM

National university of life and environmental of Ukraine,

Kyiv, street Heroes of Defensive 15, 01001

Актуальність теми полягає в тому, що боротьба з алкоголізмом - найбільша соціальна і медична проблема будь-якої держави. Залишається очевидним фактом, що навіть малі дози алкоголю можуть стати причиною великих неприємностей або нещасть: травм, автокатастроф, позбавлення працездатності, розпаду сім'ї, втрати духовних потреб і вольових рис людиною. Ці та інші показники дозволяють говорити про алкоголізм як про соціальне зло.

Ключові слова: алкоголізм.

The value of the theme is the necessity of fighting alcoholism that is considered to be the most important social and medical problem of any state. It is evident that even small dozes of alcohol can cause big or hoodoos : traumas, car accidents, privation of capacity, disintegration of a family, loss of spiritual necessities and volitional features of a person. These and some other a spects allow to talk about alcoholism as about a social evil.

Keywords: alcoholism.

Проблема вживання алкоголю є дуже актуальною у наші дні.Сьогодні споживання спиртних напоїв у світі характеризується величезними цифрами.

Від цього страждає все суспільство, але насамперед у групу ризику потрапляє підростаюче покоління: діти, підлітки, молодь, а серед них - здоров'я майбутні матері. Адже алкоголь особливо активно впливає на несформований організм, що не сформувався, поступово руйнуючи його. Шкода алкоголю очевидна. Це проблема світового значення, і боротьба з нею вимагає спільних зусиль. Її слід розцінювати не лише як особисту трагедію, а й як соціальне лихо.

Алкоголізм - соціальна загроза

Вживання алкоголю є масовим явищем, яке пов'язане з одного боку з традиціями та звичаями, а з іншого боку, із громадською думкою і модою. Споживання алкоголю пов'язане з психологічною особливістю людини, ставленню до алкоголю як до «ліків», «зігріваючого ефекту» і т.п. До алкоголю часто вдаються, сподіваючись відчутти приємний настрій, знизити психічну напруженість, позбутися відчуття втоми, моральної незадоволеності, піти від реальності з її нескінченними турботами і переживаннями. Одним людям здається, що алкоголь допомагає подолати психологічний бар'єр, встановити емоційні контакти, для інших, особливо неповнолітніх, він уявляється засобом самоствердження, показником «мужності», «дорослості».

Алкоголізм - важка хронічна хвороба, у більшості випадків є важковиліковною. Захворювання відбувається шляхом регулярного і тривалого вживання алкоголю і характеризується особливим патологічним станом організму: нестримним потягом до спиртного, зміною ступеня його переносимості і деградацією особистості. Алкоголізм є одним з різновидів наркоманії, оскільки в основі його розвитку лежить психічна та фізична залежність від алкоголю.

Алкоголізм може розвинути як під впливом зовнішніх, так і внутрішніх факторів. До зовнішніх факторів належать особливості виховання та проживання людини, традиції регіону, стресові ситуації. Внутрішні чинники представлені генетичною схильністю до розвитку алкоголізму. У членів сім'ї хворих на алкоголізм ризик розвитку цієї патології приблизно в 7 разів вище, ніж у людей, в чиїх сім'ях не було алкоголіків. Хронічне споживання алкоголю

формує картину хронічного отруєння з порушенням функції всіх життєво важливих органів.

У житті кожного підлітка відбувається переламний момент. Він є багато в чому визначальним і створює орієнтири в подальших соціопсихологічних контактах, котрі є важливими чинниками нормальної життєдіяльності.

Вікова криза зумовлена потребою контролювати події, вислизнути з-під опіки батьків і тим самим самоствердитись. Ці намагання супроводжуються зміною вподобань та поглядів. Вагомий вплив має попереднє виховання батьків. Першою причиною вживання алкоголю є наслідування їх традицій, що несе такі «здорові» наслідки. Підліток вчиться контролювати себе, дози та причини. Але багатьом з них в силу індивідуальних психічних особливостей бракує мотивації утримуватись від спокуси.

Інша мотивація вживання алкоголю — прагнення нових відчуттів. Цей фактор є досить небезпечним, адже частий потяг до «забороненого» спричиняє залежність і може мати невтішні результати. Зазвичай це виявляється спочатку в асоціальних вчинках із нанесенням шкоди, а згодом й до правопорушень і проблем із законом.

Інколи підлітки починають вживати спиртні напої, виправдовуючись складною сімейною ситуацією або негараздами в особистому житті. Я група ризику не може подолати кризові ситуації і рятуються випивкою, аби на деякий час забути проблеми. Вагомий вплив на карбування сталих поглядів щодо шкідливих звичок має середовище, у якому перебуває підліток. Нерідко схильність виробляється внаслідок «моди» та нав'язливих поглядів товаришів. Потрібно вчасно припинити спілкування або впевнено дати зрозуміти, що власна думка є більш визначальною.

Пияцтво — головна проблема українського суспільства. Про це свідчать соціологічні дані.[1]

В Україні щороку через алкоголь помирають понад 40 тисяч людей. Це близько 8 тисяч отруєнь алкоголем, 8 тисяч — кардіопатій і решта — це всі

інші захворювання, а також нещасні випадки, які трапляються через вживання алкоголю.[2]

За статистикою ВООЗ за 2012 рік, країна на п'ятому місці в світі за споживанням алкоголю (у 2011-му було шосте) і на другому - за рівнем смертності від цієї соціальної недуги в Європі.[3]

Як наслідок, збільшується рівень злочинності в країні, знижується рівень здоров'я населення, працездатності, розвиваються психологічні і фізіологічні дефекти дитини й деградує суспільство в цілому.

Ситуація в інших країнах є також загрозливою.

В США в 2006 році близько 1600 учнів середніх шкіл померло від отруєння алкоголем.

За підсумками рейтингу, складеного на основі даних британської компанії «International Wine & Spirit Research» 2013 року перше місце в даному рейтингу належить Росії (13,9 літра), друге — Білорусі (11,3), четверте — Польщі (7,0), п'яте — Казахстану (5,9). Всього жителі Землі в 2012 році спожили 4,44 млрд літрів горілки.[1]

Сучасне суспільство усіма силами намагається боротися з пияцтвом і алкоголізмом, приймаючи закони, які передбачають арешт і тюремне ув'язнення порушників громадського порядку або заборону виробляти і продавати спиртні напої. Профілактика, діагноз і лікування алкоголізму на ранніх стадіях мають величезне значення, як і при будь-якому іншому захворюванні.

Алкогольну політику на міжнародному рівні здійснює Всесвітня організація охорони здоров'я. На Всесвітній асамблеї охорони здоров'я в Женеві була прийнята «Глобальна стратегія по зниженню зловживання алкоголем».[4] Серед заходів, рекомендованих у доповіді, - обмеження реклами спиртних напоїв, обмеження числа точок продажу алкогольної продукції і скорочення часу продажу, підвищення роздрібних цін на спиртні напої за рахунок податків, інформування про шкоду алкогольних напоїв.

Важливим фактором у боротьбі з цим явищем є проінформованість людей про згубний вплив алкоголю на життєдіяльність людини. В даний час друкується величезна кількість статей в газетах і журналах, цій проблемі присвячуються безліч фільмів і телевізійних постановок. У загальноосвітніх закладах активно пропагується тверезість, закликають дітей займатися спортом, а для реалізації здорового способу життя, йде активне будівництво спортивних залів і майданчиків, закупається необхідний спортивний інвентар. Рух за здоровий спосіб життя і зусилля, спрямовані на зниження ризику хронічних захворювань, сприяють формуванню більш конструктивного ставлення суспільства до споживання алкоголю.

Висновок

Проблема алкоголізму є розгалуженим комплексом соціальних патологій, що впливають на нормальне функціонування суспільства. Подолання цього негативного явища покладено на плечі не лише медичним та соціальним працівникам, але й на державу в цілому, громадянське суспільство та різні громадські інститути.

Сьогодні зростає роль держави у вирішенні проблем алкоголізму, особливо дитячого і підліткового, що набирає зараз обертів і стає однією із основних загроз всієї нації. Продовжує залишатися невирішеною проблема жіночого пияцтва, що безсумнівно впливає на демографічну ситуацію в країні, також побутового пияцтва і зловживання алкоголем у сім'ях і на роботі. Тому ця загрозлива ситуація в межах нашої країни потребує комплексних заходів з її подолання.

Нестабільна політична та економічна ситуація в країні, а на додачу, ще й зростання акцизу на алкоголь з початку року, може призвести до зростання споживання алкоголю. Держава повинна приділяти особливу увагу цим проблемам в період економічної кризи.

Дуже часто алкоголізм призводить не тільки до розпаду особистості людини, але і розпаду його сім'ї. Важливо, щоб члени сім'ї змогли вчасно

припинити пристрасть питушого людина, тим самим не допустивши конфліктів в сім'ї.

Згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо обмеження споживання і продажу пива та слабоалкогольних напоїв», обмежити споживання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, заборона розпивати спиртні напої у громадських місцях і поява в громадських місцях у п'яному вигляді(ст.178), розпивання спиртних напоїв на виробництві(ст..179).[5]

Дотримання законів, правил та контроль з боку держави може допомогти у боротьбі з такою проблемою як алкоголізм.

Література

1. Основні показники соціально-економічного розвитку України.[Електронний ресурс]: за даними рейтингу, складеного на основі даних британської компанії International Wine & Spirit Research; ред. Ільчук Л.І, Балащенко В.М.- К. - Режим доступу: <http://cpsr.org.ua>.
2. Ежедневно алкоголь убивает 40 украинцев: в год каждый выпивает 82 литров спиртного[Електронний ресурс]; проект "Факты об Алкоголе"- Режим доступу: <http://alcofact.org.ua>
3. В Україні спорт і пиво поєднують[Електронний ресурс]; Всеукраїнська газета «Вісник»- 2013.-К. Режим доступу: <http://archive.visnyk.lutsk.ua/2013/06/20/v-ukrajini-sport-i-pyvo-pojednayut/>
4. Комплекс заходів профілактики алкоголізму на рівні первинної медичної допомоги[Електронний ресурс]/ Децик О.З. Карпинець І.М. // Журнал Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики .- № 1 (11) -2013. Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/kompleks-zahodiv-profilaktiki-alkogolizmu-na-rivni-pervinnoyi-medichnoyi-dopomogi>
5. У К А З ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР Про заходи з посилення боротьби проти пияцтва і алкоголізму, викорененню

самогоноваріння [Електронний ресурс]-1985- № 280-ХІ. Режим доступу:
<http://www.kmu.gov.ua>

Науковий керівник: Харченко Л.В., д.політ.н.ст.викл. НУБІП України

Котенко Т.Ю.

22.09.2014

© Котенко Т.Ю.